

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Orientering til Folketingets Indfødsretsudvalg om effekterne af skærpelse af vandelskravet (kriminalitet), om skærpet fokus på mulig svig, om antallet af forelæggelser, hvor der er søgt om dispensation, samt om adgangen for dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig til at erhverve dansk indfødsret under visse betingelser (opfølgning på aftale om indfødsret indgået den 29. juni 2018)

Den 29. juni 2018 indgik den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti en ny aftale om indfødsret. Aftalen om indfødsret trådte i kraft den 5. juli 2018.

I aftalen blev det bestemt, at effekterne af en række nye tiltag skal følges, og at der i henholdsvis 2019 og 2020 skal redegøres herfor over for aftaleparterne.

Ved brev af 10. oktober 2018 (IFU Alm. del Bilag 5, FT 2018-19) har Udlændinge- og Integrationsministeriet orienteret udvalget om, hvordan ministeriet ville følge effekterne af aftalen og efterfølgende rapportere på disse.

Nedenfor redegøres nærmere for:

- effekterne af skærpelsen af vandelskravet (kriminalitet),
- effekten af et skærpet fokus på mulig svig,
- antallet af forelæggelser, hvor der er søgt om dispensation samt
- adgangen for dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig til at erhverve dansk indfødsret under visse betingelser.

1. Skærpelse af vandelskravet (kriminalitet)

Vandelskravet blev ved indfødsrets aftalen af 29. juni 2018 skærpet markant. Flere typer af alvorlig kriminalitet end de, som allerede var omfattet af cirkulæreskrivelsen fra 2015, medfører nu udelukkelse fra adgangen til at få dansk indfødsret.

Det følger af § 19, stk. 2, i cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation, at ansøgere, der er straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme mv.), straffelovens § 136, stk. 2 eller 3 (offentlig udtrykkelig billigelse af en af de i straffelovens kapitel 12 eller 13 omhandlede forbrydelser og straf for som religiøs forkynder som led i religiøs oplæring udtrykkeligt at billige bl.a. terror, drab, voldtægt mv.), samt an-

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

13. august 2020

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sagsbehandler
Sophie Thoms Jensen
Tel. 61 98 36 38
Mail STJ@uim.dk

Sags nr. 2018 - 17448
Akt-id 1281568

søgere, der er idømt udvisning for bestandig eller idømt ubetinget frihedsstraf på 1 år eller derover, ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Endvidere kan ansøgere, der er idømt skærpet straf med henvisning til straffelovens § 81 a (bandekriminalitet), ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det følger endvidere af § 19, stk. 3, i cirkulæreskrivelsen, at ansøgere, der er idømt ubetinget frihedsstraf på 3 måneder eller derover for overtrædelse af straffelovens § 119 (vold eller trussel om vold mod personer i offentlig tjeneste mv.), straffelovens § 123 (vold og trusler mod vidner), straffelovens kapitel 25 (forbrydelser mod liv og legeme) og 26 (forbrydelser mod den personlige frihed) eller straffelovens § 266 (trusler om strafbar handling), ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det følger yderligere af § 19, stk. 4, i cirkulæreskrivelsen, at ansøgere, der er straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 24 (seksualforbrydelser), eller ansøgere, der er straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 25 begået mod børn under 18 år, ikke kan optages på lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. dog stk. 5.

Det følger endelig af § 19, stk. 5, i cirkulæreskrivelsen, at ansøgere, der er straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 24, eller ansøgere, der er straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 25 begået mod børn under 18 år, og som på gerningstidspunktet var under 18 år, ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. dog bilag 2.

Under henvisning til Udlændinge- og Integrationsministeriets brev af 10. oktober 2018 til Folketingets Indfødsretsudvalg (IFU Alm. del Bilag 5, FT 2018-19, 1. samling) fremsendes hermed oplysninger om det samlede antal afgørelser, hvor der er sket udelukkelse på grund af de skærpede krav i den nye aftale (opgjort i perioden 5. juli 2018 til 5. juli 2020), det samlede antal afgørelser, hvor udfaldet var udelukkelse på grund af kriminalitet (opgjort i perioden 1. januar 2016 til 4. juli 2018) og antallet af afgørelser opgjort i relevante kategorier, så det er muligt at sammenligne i forhold til de enkelte skærpedelser.

Tabel 1. Antal afgørelser i perioden 5. juli 2018 til 5. juli 2020, hvor der er sket udelukkelse på grund af de skærpede krav i den nye aftale

Samlet antal afgørelser om udelukkelse i perioden	94
Heraf antal afgørelser, som ikke ville have medført udelukkelse efter tidligere gældende regler	83

Tabel 2. Antal afgørelser i perioden 1. januar 2016 til 4. juli 2018, hvor udfaldet var udelukkelse på grund af kriminalitet efter den tidligere aftale

Samlet antal afgørelser om udelukkelse i perioden	14
---	----

Tabel 3. Antal af afgørelser i perioden 5. juli 2018 til 5. juli 2020 opgjort i relevante kategorier, så det er muligt at sammenligne i forhold til de enkelte skærper

Afgørelseskategori	Antal sager	Vurdering, hvis sagerne havde været vurderet efter 2015-cirkulæret	Bemærkninger
§ 19, stk. 2: Overtrædelse af strfl. kapitel 12 og 13	0		Efter 2015-cirkulæret sker udelukkelse for overtrædelse af strfl. kapitel 12 og 13 først ved idømt ubetinget frihedsstraf på mindst 60 dage.
§ 19, stk. 2: Overtrædelse af strfl. § 136, stk. 2 eller 3 (billigelse af terror mv. og imamers billigelse af strafbare handlinger)	0		Efter 2015-cirkulæret vurderes overtrædelse af strfl. § 136, stk. 2 og 3, efter de almindelige karensregler i oversigten i bilag 2.
§ 19, stk. 2: Udvist for bestandigt	0		Bestemmelsen er uændret i forhold til 2015-cirkulæret
§ 19, stk. 2: Ubetinget frihedsstraf på 1 år eller derover	15	Heraf ville 7 sager alene have medført 27 års karens efter bilag 2, pkt. 9. I 8 sager ville ansøger være udelukket fra optagelse på lov.	Efter 2015-cirkulæret sker udelukkelse først ved ubetinget frihedsstraf i 1½ år eller derover.
§ 19, stk. 2: Skærpet straf strfl. § 81 a (bandekriminalitet)	0		Ny.
§ 19, stk. 3: ubetinget frihedsstraf på 3 måneder eller derover for overtrædelse af straffelovens § 119, straffelovens § 123, straffelovens kapitel 25 og 26 eller straffelovens § 266	39	Heraf ville 37 sager alene have medført karens. Ud af de 37 sager med karens ville ansøger i 27 sager ifalde 15 års karens efter bilag 2, pkt. 7, i 9 sager ville ansøger ifalde 18 års karens efter bilag 2, pkt. 8 og i 1 sag ville ansøger ifalde 27 års karens efter bilag 2, pkt. 9. I 2 sager ville ansøger være udelukket fra optagelse	Efter 2015-cirkulæret vurderes overtrædelse af de nævnte bestemmelser i strfl. efter de almindelige karensregler i oversigten i bilag 2.

		på lov.	
§ 19, stk. 4: straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 24, eller ansøgere, der er straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 25 begået mod børn under 18 år	39	<p>Heraf ville ingen af sagerne have medført udelukkelse, men alene karens. I 14 sager ville ansøger ifalde 6 års karens efter bilag 2, pkt. 12, i 7 sager ville ansøger ifalde 7,5 års karens efter bilag 2, pkt. 12, i 3 sager ville ansøger ifalde højst 9 års karens (mindst 6 år) efter bilag 2, pkt. 17, i 3 sager ville ansøger ifalde højst 12 års karens (mindst 9 år) efter bilag 2, pkt. 16, i 9 sager vil ansøger ifalde 12 års karens efter bilag 2, pkt. 5, og i 2 sager ville ansøger ifalde 18 års karens efter bilag 2, pkt. 8.</p> <p>I 1 sag er der tale om udenlandsk kriminalitet, hvor det kun af Rigsadvokaten er vurderet hvilken lov, der har været tale om i Danmark, hvilket efter 2018-cirkulæret medfører udelukkelse uanset straffens længde.</p>	Ny. Efter 2015-cirkulæret vurderes overtrædelse af de nævnte bestemmelser i strfl. efter de almindelige karensregler i oversigten i bilag 2.
§ 19, stk. 5: straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 24, eller ansøgere, der er straffet for overtrædelse af straffelovens kapitel 25 begået mod børn under 18 år, og som på gerningstidspunktet var under	1	Sagen ville alene have medført karens i 12 år efter bilag 2, pkt. 5.	Ny. Efter 2015-cirkulæret vurderes overtrædelse af de nævnte bestemmelser i strfl. efter de almindelige karensregler i oversigten i bilag 2.

18 år			
-------	--	--	--

Det ses af ovenstående tabeller, at omfanget af sager, hvor der er meddelt udelukkelse på baggrund af reglerne i 2018-cirkulæret, er større, end hvis sagerne havde været vurderet efter 2015-cirkulæret. Det ses endvidere, at der ikke er sket udelukkelse af ansøgere pga. kriminalitet begået efter straffelovens kapitel 12 og 13 eller straffelovens § 136, stk. 2 og 3, samt af ansøgere, der er idømt skærpet straf med henvisning til straffelovens § 81 a. Der har kun i ét enkelt tilfælde sket udelukkelse efter bestemmelsen i cirkulæreskrivelsens § 19, stk. 5.

Det bemærkes, at flere af sagerne ville kunne henføres under flere af bestemmelserne i § 19, stk. 2-5. Ovenstående afgørelser er placeret efter den bestemmelse og kategori, som der i den enkelte sag er meddelt afslag efter.

Det bemærkes endvidere, at oplysninger om antallet af afgørelser, hvor udfaldet var udelukkelse, er behæftet med usikkerhed, da systemet er opbygget som et journaliserings- og sagsstyringsystem og ikke som et egentligt statistiksystem. Antallet af afgørelser i de enkelte perioder er udfærdiget på baggrund af en manuel gennemgang af sagerne.

2. Skærpet opmærksomhed på svig og mulige inddragelsessager

Det følger af indfødsretsftalen af 29. juni 2018, at der skal være skærpet opmærksomhed på svig og mulige inddragelsessager. Det følger af orienteringen til Folketingets Indfødsretsudvalg af 10. oktober 2018, at ministeriet i 2020 vil oplyse udvalget om antallet af henvendelser til kontoret i perioden 5. juli 2018 til 5. juli 2020, der har ført til, at kontoret har videresendt oplysningerne til politiet til en nærmere vurdering af, om der bør iværksættes en undersøgelse af mulig svig, samt udfaldet af disse sager.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan oplyse, at Indfødsretskontoret i perioden fra den 5. juli 2018 til den 5. juli 2020 har modtaget to henvendelser, der har ført til, at Indfødsretskontoret har videresendt oplysningerne til politiet til en nærmere vurdering af, om der bør iværksættes en undersøgelse af mulig svig. I den ene sag har politiet afsluttet sagen, da politiet ikke mener, at der er grundlag for at fortsætte efterforskningen. Indfødsretskontoret er i gang med at vurdere denne tilbagemelding fra politiet. Den anden sag behandles på nuværende tidspunkt fortsat af politiet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan i øvrigt oplyse, at der i Indfødsretskontoret verserer tolv sager omhandlende mulig svig på baggrund af henvendelser modtaget i perioden fra den 22. juni 2017 til den 5. juli 2020.

Derudover kan Udlændinge- og Integrationsministeriet oplyse, at Indfødsretskontoret i perioden fra den 9. oktober 2005 til den 5. juli 2018 har modtaget ti henvendelser, der har ført til, at Indfødsretskontoret har videresendt oplysningerne til politiet til en nærmere vurdering af, om der bør iværksættes en undersøgelse af mulig svig. I tre sager er der sket frakendelse af indfødsretten ved dom. I en sag

har Indfødsretskontoret afsluttet sagen på baggrund af politiets indstilling. I to af sagerne har politiet afsluttet sagen, da politiet ikke mener, at der er grundlag for at fortsætte efterforskningen. De resterende fire sager behandles fortsat af politiet.

3. Forelæggelser for Indfødsretsudvalget, hvor der søges om dispensation

Det er med indfødsretsaftalen af 29. juni 2018 sigtet at mindske antallet af dispensationssager, og det er bestemt, at udviklingen i antallet af dispensationssager, der forelægges for Indfødsretsudvalget, skal følges. For at kunne se udviklingen i antallet af dispensationssager oplyses herunder antallet af sager, der har været forelagt ad dispensation i perioden 5. juli 2018 til 5. juli 2020. For at synliggøre udviklingen af forelagte sager er perioden opdelt i 4 perioder á cirka seks måneder.

Nedenstående tabel viser antallet af afgjorte sager for de fire perioder og til sammenligning antallet af sager, der har været forelagt Folketingets Indfødsretsudvalg ad dispensation.

Tabel 4. Oversigt over det samlede antal afsluttede og forelagte sager

	Antal afsluttede sager i alt	Antal forelagte sager
Periode 1 (den 5. juli 2018 - 31. december 2018)	2.907	310
Periode 2 (1. januar 2019 - 30. juni 2019)	3.010	206
Periode 3 (1. juli 2019 - 31. december 2019)	3.747	378
Periode 4 (den 1. januar 2020 - 5. juli 2020)	4.394	152

Det bemærkes, at oplysninger om antal sager forelagt for udvalget i de enkelte perioder er behæftet med usikkerhed, da opgørelsen er udfærdiget på baggrund af manuel optælling.

Det bemærkes videre, at oplysninger om antallet af afsluttede sager er behæftet med usikkerhed, da systemet er opbygget som et journaliserings- og sagsstyrings-system og ikke som et egentligt statistiksystem.

Nedenfor ses en oversigt over alle forelagte sager i perioden 5. juli 2018 til 5. juli 2020 opdelt i fire perioder. Det fremgår af nedenstående tabel, om sagerne er forelagt efter cirkulæreskrivelse om naturalisation nr. 10873 af 13. oktober 2015 eller nr. 9779 af 14. september 2018. Det fremgår endvidere, hvilken sagsgruppe (kategori) sagen er forelagt under.

Indfødsretssagerne er forelagt under følgende sagsgrupper:

Gruppe 1.1: Sprogkravet og/eller kravet om bestået indfødsretsprøve på grund af sygdom

Gruppe 1.2: Dokumentationskravet med hensyn til sprogkravet (jf. praksis om forelæggelse af sager på baggrund af ansøgers samlede uddannelsesforløb eller erhvervs erfaring).

Gruppe 1.3: Sprogkravet – andet

Gruppe 2.1: Opholdsafbrydelser

Gruppe 2.2: Lempede opholdskrav

Gruppe 2.3: Ophold - andet

Gruppe 3.1: Kriminalitet § 20, stk. 2

Gruppe 3.2: Kriminalitet - andet

Gruppe 4: Løsningskravet

Gruppe 5.1: Børn

Gruppe 5.3: Andet

Tabel 5. Forelagte sager i perioden 5. juli 2018 til 31. december 2018

Forelagt under gruppe:	2015-cirkulæret		2018-cirkulæret	
	Dispensation	Afslag	Dispensation	Afslag
1.1	10	193	0	0
1.2	20	4	1	2
1.3	0	1	0	0
2.1	1	0	0	0
2.2	1	0	0	0
2.3	1	0	1	0
3.1	0	0	0	1
3.2	16	0	6	1
4	0	0	0	0
5.1	2	0	1	0
5.3	1	15	27	5

Herunder 1 sag, der har været forelagt både under gruppe 1.2 og 5.3 efter 2015-cirkulæret, som fik afslag. Denne er registreret under gruppe 1.2.

Herunder 2 sager, der har været forelagt både under gruppe 1.2 og 3.1 efter 2018-cirkulæret, som fik afslag. Disse er registreret under gruppe 1.2.

Tabel 6. Forelagte sager i perioden 1. januar 2019 til 30. juni 2019

Forelagt under gruppe:	2015-cirkulæret		2018-cirkulæret	
	Dispensation	Afslag	Dispensation	Afslag
1.1	6	132	0	0
1.2	5	6	5	2
1.3	0	0	0	0
2.1	1	0	0	0

2.2	1	0	1	0
2.3	0	0	1	4
3.1	0	1	0	0
3.2	2	5	8	5
4	0	0	0	0
5.1	0	0	3	0
5.3	0	13	4	1

Herunder 1 sag, der har været forelagt både under gruppe 1.2 og 5.3 efter 2015-cirkulæret, som fik afslag. Denne er registreret under gruppe 1.2.

Herunder 2 sager, der har været forelagt både under gruppe 1.2 og 3.1 efter 2018-cirkulæret, som fik afslag. Disse er registreret under gruppe 1.2.

Table 7. Forelagte sager i perioden 1. juli 2019 til 31. december 2019

Forelagt under gruppe:	2015-cirkulæret		2018-cirkulæret	
	Dispensation	Afslag	Dispensation	Afslag
1.1	3	205	2	7
1.2	8	1	25	1
1.3	0	0	0	0
2.1	1	0	2	0
2.2	0	0	2	0
2.3	1	0	4	1
3.1	4	2	3	1
3.2	0	20	2	32
4	0	0	0	0
5.1	2	0	7	1
5.3	1	22	6	12

Herunder 4 sager, der har været forelagt både under gruppe 3.2 og 1.1 efter 2015-cirkulæret, som fik afslag. Disse er registreret under gruppe 3.2.

Herunder 1 sag, der har været forelagt både under gruppe 3.2 og 5.3 efter 2015-cirkulæret, som fik afslag. Denne er registreret under gruppe 3.2.

Table 8. Forelagte sager i perioden 1. januar 2020 til 5. juli 2020

Forelagt under gruppe:	2015-cirkulæret		2018-cirkulæret	
	Dispensation	Afslag	Dispensation	Afslag
1.1	0	5	2	30
1.2	0	0	21	2
1.3	0	0	0	0
2.1	0	0	5	0
2.2	0	0	0	0

2.3	0	0	0	0
3.1	0	0	3	1
3.2	0	4	7	22
4	0	0	0	0
5.1	0	0	4	1
5.3	1	1	22	21

Herunder 1 sag, der har været forelagt både under gruppe 3.2 og 1.1 efter 2015-cirkulæret, som fik afslag. Denne er registreret under gruppe 3.2.

Herunder 1 sag, der har været forelagt både under gruppe 3.2 og 5.3 efter 2018-cirkulæret, som fik dispensation. Denne er registreret under gruppe 3.2.

Det kan udledes af ovenstående tabeller, at der i de første 3 perioder er blevet forelagt flere sager efter 2015-cirkulæret end efter 2018-cirkulæret, mens at der i den sidste periode primært er forelagt sager efter 2018-cirkulæret. Indfødsrets-kontoret har i foråret 2020 afsluttet behandlingen af de sidste sager omfattet af 2015-cirkulæret, bortset fra 3 enkelte sager, som fortsat verserer.

Det er ministeriets opfattelse, at det er svært at udlede ud fra ovenstående gennemgang, om der forelægges færre sager for Indfødsretsudvalget ad spørgsmålet om dispensation efter 2018-cirkulæret. Det er således kun i den sidste periode, hvor der har været forelagt flest sager efter 2018-cirkulæret. For at sammenligne antal forelæggelser efter 2015-cirkulæret og 2018-cirkulæret er der således – efter ministeriets opfattelse – behov for flere perioder, hvor der alene har været forelagt sager efter 2018-cirkulæret.

4. Adgang for dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig til at erhverve dansk statsborgerskab under visse betingelser

Ved indfødsrtaftalen af 29. juni 2018 blev der endvidere indført en udvidet mulighed for, at dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig kan erhverve dansk statsborgerskab. Disse ansøgere har mulighed for at blive optaget på lovforslag om dansk indfødsrets meddelelse under lempede betingelser.

Den udvidede adgang skal ifølge aftalen evalueres, når der foreligger et toårigt erfaringsgrundlag.

Under henvisning til Udlændinge- og Integrationsministeriets brev af 10. oktober 2018 til Folketingets Indfødsretsudvalg (IFU Alm. del Bilag 5, FT 2018-19, 1. samling) fremsendes hermed oplysninger om antallet af sydslesvigere bosat i Sydslesvig, der har søgt dansk statsborgerskab (opgjort i perioden 5. juli 2018 til 5. juli 2020) og antallet af ansøgere i denne kategori, der er optaget på lov om meddelelse af dansk indfødsret.

Tabel 9. Antallet af sydslesvigere bosat i Sydslesvig, der har søgt dansk statsborgerskab (opgjort i perioden 5. juli 2018 til 5. juli 2020)

Tilgang af sager i periode	127
Antal sager optaget på lov i perioden	75
Antal afslag	8
Antal anden afgang	1
Antal verserende sager	48

Det bemærkes, at der er sager, som er indgået i sagsbehandlingen forud for 5. juli 2018, og at antallet af sager oplyst i feltet tilgang af sager derfor er lavere end det samlede antal sager, som er under behandling eller er færdigbehandlet.

Det bemærkes endvidere, at oplysningerne er behæftet med usikkerhed, da systemet er opbygget som et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke som et egentligt statistiksystem.

Mattias Tesfaye

/

Louise Hauberg Wilhelmsen